IL-KUMMISSJONI EWROPEA

Il-Kummissjoni hija l-istituzzjoni tal-UE li għandha l-monopolju fuq l-inizjattiva leġiżlattiva u setgħat eżekuttivi importanti f'politiki bħall-kompetizzjoni u l-kummerċ estern. Hija l-korp eżekuttiv ewlieni tal-Unjoni Ewropea u hija ffurmata minn Kulleġġ ta' Membri magħmul minn Kummissarju wieħed għal kull Stat Membru. Il-Kummissjoni tissorvelja l-applikazzjoni tal-liġi tal-Unjoni u r-rispett tat-Trattati mill-Istati Membri; tippresiedi wkoll il-kumitati responsabbli għall-implimentazzjoni tal-liġi tal-UE. Is-sistema ta' komitoloġija preċedenti ġiet sostitwita bi strumenti ġuridiċi ġodda, jiġifieri l-atti ta' implimentazzjoni u l-atti delegati.

IL-BAŻI ĠURIDIKA

L-Artikolu 17 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), l-Artikoli 234, 244 sa 250, 290 u 291 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), u t-Trattat li jistabbilixxi Kunsill wieħed u Kummissjoni waħda tal-Komunitajiet Ewropej (It-Trattat li Jgħaqqad)[1].

L-ISTORJA

Fil-bidu, kull Komunità kellha l-korp eżekuttiv tagħha: l-Awtorità Għolja għall-Komunità Ewropea tal-Faħam u l-Azzar (1951) u Kummissjoni għal kull waħda miż-żewġ komunitajiet stabbiliti bit-Trattat ta' Ruma fl-1957, il-KEE u l-Euratom. Dawn ingħaqdu f'Kummissjoni Ewropea waħda fit-8 ta' April 1965 permezz tat-Trattat li Jgħaqqad (1.1.2).

IL-KOMPOŻIZZJONI U L-ISTATUS ĠURIDIKU

A. In-numru ta' membri

Għal żmien twil il-Kummissjoni kienet magħmula minn tal-anqas Kummissarju wieħed iżda mhux aktar minn tnejn għal kull Stat Membru. It-Trattat ta' Lisbona oriġinarjament kien jipprevedi li, mill-1 ta' Novembru 2014, in-numru ta' membri tal-Kummissjoni jkun ta' żewġ terzi tal-għadd ta' Stati Membri. Fl-istess ħin, daħħal element ta' flessibbiltà billi ppermetta lill-Kunsill Ewropew jiddetermina l-għadd ta' Kummissarji (l-Artikolu 17(5) tat-TUE). Fl-2009, il-Kunsill Ewropew iddeċieda li l-Kummissjoni għandha tkompli tikkonsisti minn għadd ta' membri ugwali għall-għadd ta' Stati Membri.

[1]ĠU P 152, 13.7.1967, p. 2.

B. Il-metodu ta' ħatra

It-Trattat ta' Lisbona jistipula li r-riżultati tal-elezzjonijiet Ewropej iridu jiġu kkunsidrati meta l-Kunsill Ewropew, wara konsultazzjonijiet xierqa (kif stabbilit fid-Dikjarazzjoni 11 dwar l-Artikolu 17(6) u (7) tat-TUE bħala anness tat-Trattat) u filwaqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, jipproponi l-kandidat għal President tal-Kummissjoni lill-Parlament. Dan il-kandidat jiġi elett mill-Parlament b'maġġoranza tal-membri komponenti tiegħu (l-Artikolu 17(7) tat-TUE).

Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "il-Kunsill"), filwaqt li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata u bi qbil komuni mal-President elett, jadotta l-lista tal-persuni l-oħra li jipproponi biex jinħatru bħala membri tal-Kummissjoni, abbażi tal-proposti magħmula mill-Istati Membri.

Il-President u l-membri l-oħra tal-Kummissjoni, inkluż ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà, huma soġġetti għal vot ta' approvazzjoni, bħala korp, mill-Parlament u mbagħad jinħatru mill-Kunsill Ewropew, li jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata.

Mit-Trattat ta' Maastricht 'l hawn, il-mandat ta' Kummissarju sar daqs it-terminu leġiżlattiv tal-Parlament ta' ħames snin u jista' jiġġedded.

C. Ir-responsabbiltà

1. Ir-responsabbiltà personali (l-Artikolu 245 tat-TFUE)

Il-Membri tal-Kummissjoni huma mitluba:

— Ikunu għalkollox indipendenti fil-qadi ta' dmirijiethom, fl-interess ġenerali tal-Unjoni; b'mod partikolari, ma jistgħu jfittxu u jieħdu istruzzjonijiet mill-ebda gvern jew korp estern ieħor;

— Li ma jinvolvu ruħhom f'ebda ħidma oħra, kemm jekk bi ħlas jew mingħajru.

Il-Kummissarji jistgħu jitneħħew mill-kariga mill-Qorti tal-Ġustizzja, fuq talba tal-Kunsill jew tal-Kummissjoni nnifisha, f'każ li dawn jiksru kwalunkwe wieħed minn dawn l-obbligi jew jekk jinstabu ħatja ta' mġiba ħażina serja (l-Artikolu 247 tat-TFUE).

2. Ir-responsabbiltà kollettiva

Il-Kummissjoni hija responsabbli kollettivament quddiem il-Parlament skont l-Artikolu 234 tat-TFUE. Jekk il-Parlament jadotta mozzjoni ta' ċensura kontra l-Kummissjoni, il-membri kollha tagħha għandhom jirriżenjaw, inkluż ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà, li jirriżenja mill-kariga li jaqdi fil-Kummissjoni.

L-ORGANIZZAZZJONI U L-OPERAT

Il-Kummissjoni taħdem taħt il-gwida politika tal-President tagħha, li jiddeċiedi dwar l-organizzazzjoni interna tagħha. Il-President jalloka s-setturi ta' ħidma tagħha lill-membri. Dan jagħti lil kull Kummissarju r-responsabbiltà għal settur politiku speċifiku u l-awtorità fuq id-dipartimenti amministrattivi kkonċernati. Wara li jikseb l-approvazzjoni tal-Kulleġġ, il-President jaħtar lill-Viċi Presidenti minn fost il-membri tiegħu. Ir-Rappreżentant Għoli huwa awtomatikament Viċi President tal-Kummissjoni. Membru

tal-Kummissjoni jrid jirriżenja jekk il-President jitolbu jagħmel hekk, soġġett għall-approvazzjoni tal-Kulleġġ.

Il-Kummissjoni għandha Segretarjat Ġenerali li jikkonsisti minn 31 direttorat ġenerali, li jiżviluppaw, jimmaniġġjaw u jimplimentaw il-politika, il-liġi u l-fondi tal-UE. Barra minn hekk, hemm ukoll 22 dipartiment speċjali (servizzi u aġenziji), li jittrattaw kwistjonijiet ad hoc jew orizzontali. Dawn jinkludu l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi, is-Servizz Legali, l-Arkivji Storiċi, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet, iċ-Ċentru Ewropew ta' Strateġija Politika u t-Taskforce dwar in-negozjati tal-Artikolu 50 mar-Renju Unit. Hemm ukoll sitt aġenziji eżekuttivi, bħall-Aġenzija Eżekuttiva għar-Riċerka, li jwettqu kompiti ddelegati lilhom mill-Kummissjoni iżda li għandhom il-personalità ġuridika tagħhom stess. Ħlief għal ftit eċċezzjonijiet, il-Kummissjoni tieħu d-deċiżjonijiet b'vot ta' maġġoranza (l-Artikolu 250 tat-TFUE).

Il-Kummissjoni tiltaqa' kull ġimgħa biex tiddiskuti kwistjonijiet politikament sensittivi u tadotta proposti li jrid jintlaħaq ftehim dwarhom permezz ta' proċedura orali, filwaqt li kwistjonijiet inqas sensittivi jiġu adottati permezz ta' proċedura bil-miktub. Miżuri li jirrigwardaw il-ġestjoni jew l-amministrazzjoni jistgħu jiġu adottati permezz ta' proċedura ta' awtorizzazzjoni, li permezz tagħha l-Kulleġġ jagħti lil wieħed mill-membri tiegħu l-awtorità li jieħu deċiżjonijiet f'ismu (dan huwa partikolarment rilevanti f'oqsma bħall-għajnuna għall-agrikoltura jew miżuri anti-dumping), jew permezz ta' sottodelega, fejn id-deċiżjonijiet jiġu ddelegati lil livell amministrattiv, normalment lid-Diretturi Ġenerali.

IS-SETGĦAT

A. Is-setgħa tal-inizjattiva

Bħala regola, il-Kummissjoni għandha monopolju fuq l-inizjattiva fit-tfassil tal-liġijiet tal-UE (l-Artikolu 17(2) tat-TUE). Hija tfassal proposti għal atti li jridu jiġu adottati miż-żewġ istituzzjonijiet li jieħdu d-deċiżjonijiet, il-Parlament u l-Kunsill.

1. Inizjattiva sħiħa: is-setgħa ta' proposta

a. Inizjattiva leġiżlattiva

Is-setgħa ta' proposta hija l-forma sħiħa tas-setgħa tal-inizjattiva, peress li hija dejjem esklużiva u relattivament restrittiva fuq l-awtorità li tieħu d-deċiżjonijiet, li ma tistax tieħu deċiżjoni sakemm ma jkunx hemm proposta u jkollha tibbażaha fuq il-proposta kif ippreżentata.

Il-Kummissjoni tfassal u tressaq lill-Kunsill u lill-Parlament kwalunkwe proposta leġiżlattiva (għal regolamenti jew direttivi) li tkun meħtieġa għall-implimentazzjoni tat-Trattati (1.2.3).

b. Inizjattiva baġitarja

Il-Kummissjoni tfassal l-abbozz ta' baġit, u tipproponih lill-Kunsill u lill-Parlament skont l-Artikolu 314 tat-TFUE (1.2.5).

c. Relazzjonijiet ma' pajjiżi terzi

Fuq mandat tal-Kunsill, il-Kummissjoni hija responsabbli għan-negozjar ta' ftehimiet internazzjonali skont l-Artikoli 207 u 218 tat-TFUE, li mbagħad jitressqu quddiem il-

Kunsill għal konklużjoni. Dan jinkludi n-negozjati dwar l-adeżjoni għall-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali (l-Artikolu 6(2) tat-TUE). Fir-rigward tal-politika għall-affarijiet barranin u ta' sigurtà, huwa r-Rappreżentant Għoli li jinnegozja l-ftehimiet. Skont l-Artikolu 50 tat-TUE u l-Artikolu 218(3) tat-TFUE, il-Kummissjoni tissottometti wkoll rakkomandazzjonijiet dwar il-bidu tan-negozjati rigward il-ħruġ mill-UE.

2. Inizjattiva limitata: is-setgħa ta' rakkomandazzjoni jew ta' opinjoni

a. Fil-kuntest tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja (2.6.2)

Il-Kummissjoni għandha rwol fil-ġestjoni tal-Unjoni Ekonomika u Monetarja (UEM). Hija tressaq lill-Kunsill:

— Rakkomandazzjonijiet għall-abbozz ta' linji gwida ġenerali tal-politiki ekonomiċi tal-Istati Membri, u twissijiet jekk ikun hemm riskju li dawn il-politiki ma jkunux kompatibbli mal-linji gwida (l-Artikolu 121(4) tat-TFUE);

— Proposti għal valutazzjoni biex il-Kunsill ikun jista' jiddetermina jekk Stat Membru għandux żbilanċ eċċessiv (l-Artikolu 126(6) tat-TFUE);

— Rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittieħdu jekk Stat Membru mhux fiż-żona tal-euro jsib ruħu f'diffikultajiet fil-bilanċ tal-pagamenti, kif previst fl-Artikolu 143 tat-TFUE;

— Rakkomandazzjonijiet għar-rata tal-kambju bejn il-munita unika u muniti oħrajn u għal orjentazzjonijiet ġenerali għall-politika tar-rata tal-kambju, kif previst fl-Artikolu 219 tat-TFUE;

— Valutazzjoni tal-pjanijiet ta' politika nazzjonali u preżentazzjoni ta' abbozz ta' rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż fil-qafas tas-Semestru Ewropew.

b. Fil-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni

F'dan il-qasam, ħafna kompetenzi ġew ittrasferiti mill-Kummissjoni għar-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà u għas-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (SEAE). Madankollu, il-Kummissjoni tista' tappoġġa lir-Rappreżentant Għoli meta jipproponi lill-Kunsill kull deċiżjoni relatata mal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni (l-Artikolu 30 tat-TUE). Ir-RGħ huwa wkoll Viċi President tal-Kummissjoni.

B. Is-setgħa li tiġi mmonitorjata l-implimentazzjoni tal-liġi tal-Unjoni

It-Trattati jesiġu li l-Kummissjoni tiżgura li dawn jiġu implimentati tajjeb, flimkien ma' kwalunkwe deċiżjoni li tittieħed għal dak il-għan (leġiżlazzjoni sekondarja). Dan huwa r-rwol tagħha bħala gwardjan tat-Trattati. Dan ir-rwol jitwettaq prinċipalment permezz tal-proċedura applikata għall-Istati Membri meta ma jkunux issodisfaw obbligu skont it-Trattati, kif stabbilit fl-Artikolu 258 tat-TFUE.

C. Is-setgħat ta' implimentazzjoni

1. Mogħtija mit-Trattati

Is-setgħat ewlenin li għandha l-Kummissjoni huma dawn: l-implimentazzjoni tal-baġit (l-Artikolu 317 tat-TFUE); l-awtorizzazzjoni lill-Istati Membri biex jieħdu miżuri ta' salvagwardja stipulati fit-Trattati, partikolarment waqt il-perjodi tranżizzjonali

(pereżempju l-Artikolu 201 tat-TFUE); u l-infurzar tar-regoli tal-kompetizzjoni, partikolarment fil-monitoraġġ ta' sussidji mill-Istat, skont l-Artikolu 108 tat-TFUE.

Fil-każ tal-pakketti ta' salvataġġ finanzjarju li jindirizzaw il-kriżi tad-dejn li qed jiffaċċjaw xi Stati Membri, il-Kummissjoni hija responsabbli wkoll għall-ġestjoni tal-fondi maħluqa u garantiti mill-baġit tal-UE. Għandha wkoll is-setgħa li tibdel il-proċedura ta' votazzjoni fil-Bord tal-Gvernaturi tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà (MES) minn waħda unanima għal waħda ta' maġġoranza kwalifikata speċjali (85%) jekk tiddeċiedi (flimkien mal-BĊE) li n-nuqqas ta' adozzjoni ta' deċiżjoni għall-għoti ta' għajnuna finanzjarja tqiegħed f'riskju s-sostenibbiltà ekonomika u finanzjarja taż-żona tal-euro (l-Artikolu 4(4) tat-Trattat MES) (2.6.8).

2. Delegati mill-Parlament u mill-Kunsill

Skont l-Artikolu 291 tat-TFUE, il-Kummissjoni teżerċita s-setgħat li ngħatawlha għall-implimentazzjoni tal-atti leġiżlattivi stabbiliti mill-Parlament u mill-Kunsill.

It-Trattat ta' Lisbona introduċa "regoli u prinċipji ġenerali ġodda dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni tal-Kummissjoni" (l-Artikolu 291(3) tat-TFUE u r-Regolament (UE) Nru 182/2011). Dawn jieħdu post il-mekkaniżmi preċedenti tal-kumitat b'żewġ arranġamenti ġodda, il-proċedura konsultattiva u l-proċedura ta' eżami. Id-dritt ta' skrutinju mogħti lill-Parlament u lill-Kunsill huwa inkluż formalment, u fil-każ ta' kunflitt hija prevista dispożizzjoni għal proċedura ta' appell.

3. Atti delegati

It-Trattat ta' Lisbona introduċa wkoll kategorija ġdida ta' atti, li jaqgħu bejn l-atti leġiżlattivi u l-atti ta' implimentazzjoni. Dawn l-"atti delegati mhux leġiżlattivi" (l-Artikolu 290 tat-TFUE) huma "atti ta' applikazzjoni ġenerali sabiex jissupplementaw jew jemendaw ċerti elementi mhux essenzjali tal-att leġiżlattiv" (imsejjaħ ukoll l-"att bażiku"). Bħala prinċipju, il-Parlament għandu l-istess drittijiet ta' sorveljanza bħall-Kunsill.

D. Is-setgħat regolatorji u konsultattivi

It-Trattati rarament jagħtu setgħat regolatorji sħaħ lill-Kummissjoni. Eżempju minnhom huwa l-Artikolu 106 tat-TFUE, li jawtorizza lill-Kummissjoni tinforza l-applikazzjoni tar-regoli tal-Unjoni dwar l-impriżi pubbliċi jew impriżi responsabbli sabiex joperaw servizzi ta' importanza ekonomika ġenerali. Fejn neċessarju, din tindirizza d-direttivi jew id-deċiżjonijiet adegwati lill-Istati Membri.

It-Trattati jagħtu lill-Kummissjoni s-setgħa li tagħmel rakkomandazzjonijiet jew li tippreżenta rapporti u opinjonijiet f'diversi każijiet. Jipprevedu wkoll li għandha tiġi kkonsultata dwar ċerti deċiżjonijiet, bħal pereżempju l-adeżjoni ta' Stati Membri ġodda mal-Unjoni (l-Artikolu 49 tat-TUE). Il-Kummissjoni tiġi kkonsultata wkoll, b'mod partikolari, dwar bidliet fl-istatuti ta' istituzzjonijiet u korpi oħra, bħall-Istatut għall-Membri tal-Parlament Ewropew, tal-Ombudsman Ewropew u tal-Qorti tal-Ġustizzja.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Il-Kummissjoni hija l-interlokutur prinċipali tal-Parlament fir-rigward ta' kwistjonijiet leġiżlattivi u baġitarji. L-iskrutinju min-naħa tal-Parlament tal-programm ta' ħidma tal-Kummissjoni u t-twettiq tiegħu huwa importanti ħafna sabiex tiġi żgurata leġittimità demokratika aħjar fil-governanza tal-UE.

Giorgio Mussa
05/2019